

4. Стецюк Л. О. Проблеми вищої юридичної освіти та шляхи їх вирішення. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/Znpkhist_2009_1_33.pdf (дата звернення: 11.01.2018).

5. Проект Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/konceptsiya-vdoskonalennya-pravnichoyi-yuridichnoyi-osviti-dlya-fahovoyi-pidgotovki-pravnika> (дата звернення: 11.01.2018).

6. Стрельцова Є. Д. Проблеми вищої юридичної освіти в Україні: сучасність та перспективи. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8089/1/342-355.pdf> (дата звернення: 11.01.2018).

Філіпенко Тетяна В'ячеславівна

професор кафедри господарсько-правових дисциплін факультету №3 Донецького юридичного інституту МВС України, доктор наук з державного управління, професор

**ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ**

Формування правової держави потребує розвитку юридичної освіти та підвищення її якості. Як зазначає Кагановська Т.Є., вища юридична освіта повинна використовувати різні форми роботи для того, щоб задовольняти правові потреби громадян [1, с. 37].

Рівень якості освіти є основним показником, що враховується при ліцензуванні та державній акредитації вищих навчальних закладів, нострифікації документів про освіту, атестації науково-педагогічних кадрів, проведення сертифікації фахівців, зрештою, при визначенні рейтингів вищих навчальних закладів [2].

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

1) системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);

2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;

3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти [3, Ст. 16].

Зазначені системи відповідають Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), які вперше були прийняті у 2005 році міністрами, які відповідають за вищу освіту, на пропозицію, підготовлену Європейською асоціацією забезпечення якості вищої освіти (ENQA) спільно з Європейським союзом студентів (ESU), Європейською асоціацією закладів вищої освіти (EURASHE) та Європейською асоціацією університетів (EUA).

Враховуючи те, що з 2005 року досягнуто значного прогресу у забезпеченні якості вищої освіти, а також за іншими напрямками дій Болонського процесу, 14-15 травня 2015 року ухвалено нову редакцію Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти на Міністерській конференції у Єревані [4].

Головна ціль Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти – посприяти кращому розумінню якості навчання і викладання у різних країнах і серед усіх залучених сторін.

Стандарти і рекомендації ґрунтуються на таких чотирьох принципах забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти:

- вищі навчальні заклади несуть основну відповідальність за якість своїх освітніх послуг та забезпечення цієї якості;
- система забезпечення якості реагує на розмаїтість систем вищої освіти, навчальних закладів, програм і студентів;
- система забезпечення якості підтримує розвиток культури якості;
- система забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших залучених сторін та суспільства.

«Стандарти і рекомендації», або ESG, складаються з 24 стандартів та мають 3-рівневу структуру:

1. Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості – «самооцінка» ВНЗ.
2. Стандарти і рекомендації щодо зовнішнього забезпечення якості – як оцінювати ВНЗ акредитаційній комісії.
3. Стандарти і рекомендації щодо агенцій із забезпечення якості – яким вимогам повинна відповідати акредитаційна комісія.

Виходячи з цих стандартів треба визнати якість вищої юридичної освіти ціллю, яка є незаперечною, і яка приймається усіма учасниками у сфері вищої юридичної освіти.

В процесі налаштування внутрішньої системи забезпечення якості важливе значення має визначення місії та плану розвитку вищого навчального закладу, які повинні бути задокументовані та доступні для ознайомлення.

Невід'ємною складовою системи забезпечення якості вищої юридичної освіти є підтримка академічної доброчесності та політики запобігання проявам академічного шахрайства, які потребують інституціоналізації, а саме: розробки і прийняття етичного кодексу або ж «кодексу честі», формування та роботи етичної комісії, прийняття нормативних документів для запобігання плагіату, списуванню, іншим формам академічного обману. Важливо, щоб ці процеси не відбувалися суто формально, наприклад, розробка етичного кодексу ВНЗ повинна відбуватися за участі студентів і викладачів та враховувати їх інтереси, а процедура прийняття рішень етичною комісією повинна передбачати можливість захисту та апеляції [5].

На внутрішнє забезпечення якості освіти суттєво впливають внутрішні комунікації та розподіл повноважень всередині навчального закладу, ефективна співпраця його структурних підрозділів.

Особистою відповідальністю ВНЗ є якість викладацького складу, адміністрація повинна докладати всіх зусиль для залучення і утримання

хороших спеціалістів, застосовувати справедливі та прозорі процедури набору і розвитку викладацького складу.

Необхідною умовою якості освіти є орієнтація на студентоцентризм, розвиток взаємоповаги у стосунках між студентами і викладачами. Повинен бути зворотній зв'язок під час оцінювання знань студентів. Студенти мають не просто отримувати оцінки за виконані завдання, а й розуміти, чому саме такі оцінки, і з чого вони складаються (робота на семінарі, самостійна робота, тестовий контроль тощо).

Складовою системи забезпечення якості юридичної освіти є політика прозорості, вищий навчальний заклад повинен вчасно надавати і оновлювати інформацію про свою діяльність, у чому значну роль відіграє офіційний сайт ВНЗ, який має бути інформативним та корисним для користувачів.

З точки зору Воронцової К.В. основними завданнями якісної юридичної освіти в демократичному суспільстві є:

а) диверсифікація спеціалізацій випускників юридичної професії та їхнє періодичне оновлення залежно від потреб соціально-економічної діяльності суспільства;

б) оптимізація системи підготовки фахівців для правоохоронних органів;

в) установлення уніфікованих вимог щодо змісту вищої юридичної освіти;

г) збільшення кількості навчальних практично зорієнтованих дисциплін, спрямованих на розвиток індивідуальних професійних якостей студента;

д) широке залучення до навчального процесу вітчизняних та іноземних фахівців галузі права;

е) активне застосування апробованих світових методик [6, с. 280].

З нашої точки зору, для підвищення якості освітніх послуг, а відповідно – отриманих знань, необхідно сформулювати новий зміст вищої юридичної освіти шляхом проведення відповідних організаційних заходів, пов'язаних з реалізацією змісту освіти через кадрове та навчально- методичне забезпечення, матеріально-технічну базу, систему доступу та діагностику знань. Крім того,

потребує узгодження українська система вищої юридичної освіти з європейськими та світовими стандартами.

Список використаних джерел:

1. Кагановська Т.Є. Організаційно-правові засади забезпечення якості вищої юридичної освіти в Україні / Т.Є. Кагановська // Проблеми сучасної освіти : ХНУ ім. В.Н. Каразіна. – 2016. – № 7. – С. 30-37.

2. Стецюк Л.О. Проблеми вищої юридичної освіти та шляхи їх вирішення / Л.О. Стецюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:C:/Users/%D0%BF%D0%BA/Downloads/Znpkhist_2009_1_33.pdf

3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ “ЦС”, 2015. – 32 с.

5. Як побудувати систему внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті відповідно до європейських стандартів: чеський досвід для українських ВНЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/novyny/yak-pobuduvaty-systemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osvity-v-university/>

6. Воронцова К.В. Стан дослідження розвитку вищої юридичної освіти незалежної України / К.В. Воронова // Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. – Серія «Філологія – Педагогіка – Психологія». – Випуск 31. – 2015. – С. 275-281.

Южека Роман Сергійович

студент магістратури 5-го курсу навчальної групи М-ЮД-722 (д) юридичного факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, член Дніпропетровської обласної організації «Асоціація українських правників»

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ



ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Регіонального круглого столу

**«ВИЩА ЮРИДИЧНА ОСВІТА:
ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

22 лютого 2018 року

Маріуполь
2018

УДК 378.1
ББК 67.9(4Укр)

Вища юридична освіта: історичний досвід та перспективи розвитку: матеріали регіонального круглого столу (в авторській редакції), (м. Маріуполь, 22 лютого 2018 року). – Маріуполь, 2018. – 390 с.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Донецького юридичного інституту МВС України
(протокол № 10 від «28» березня 2018 року)*

Публікується за матеріалами Регіонального круглого столу «Вища юридична освіта: історичний досвід та перспективи розвитку», який відбувся 22 лютого 2018 року у Донецькому юридичному інституті МВС України (м. Маріуполь, пр. Луніна, 89).

Видання може бути корисним для студентів, аспірантів (ад'юнктів), слухачів магістратури, студентів та курсантів вищих навчальних закладів, а також всім, хто цікавиться проблемами вищої юридичної освіти.

Матеріали збірника опубліковані в авторській редакції.

© ДЮІ МВС, 2018

Філатов Віктор Вікторович Актуальні проблеми юридичної освіти у сучасній Україні	376
Філіпенко Тетяна В'ячеславівна Європейські стандарти забезпечення якості вищої юридичної освіти в Україні	379
Южека Роман Сергійович Філософія права та її місце в системі юридичних наук	383
Яригіна Сніжана Олександрівна Історико-правові передумови виникнення та становлення держави Ізраїль 1897-1948 р.р.	386